

Lesson 84

Ilansang si Isa diyata' olom

Mateo 27; Markus 15; Lukas 23; Yahiya 19

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin takaleta we' siniggew si Isa we' me' nakura' āgama Yahudihin duk bino'o iye pī we' de si astana' Imam Nakura'in sangem miya'an. Ubus **hukumde** iye bu niya' naksi' ga'i bennal, duk **labo'ande iye hukuman we' subey iye pinapatey**, ubus bu bo'ode iye pī pu si Pilatus gubnul dem lahat miya'an supaya siye inurungan kapatut ngalansang iye diyata' olom. Me' sundaluhin, lubakande iye manamal, ubus bu ngahinang siye lakal bāhan luhihan hinangde kuwe' korona sultan bu papīde diyata' kōkne; udji'de iye, sampakde iye, duk lura'ande iye; ngeddo' siye kayu-kayu duk pogpogde iye diyata' kōkne. **Sa miya'an teyikutan me' manusiya'in Mabentelin, Mangantanan Sahaya mapitu amban surga'in.** Ga' kata'uhan me' a'a maminasa si Isahin sinulat me' kanabihanin; saguwa' masi tumanande bissā kanabihan bakas inaka andang sabab AlMasihin we' me' madusehanin pasandalde AlMasi sa miya'an.

Ellew inin pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk kata'uhante bang sa'ingge **Isa AlMasi nandal duk matey** diyata' olom, bu **sa miya'an tumananne palanu Tuhan para pagtimbul** pina'al andang we' me' nabihin. Niya' pe dahu' subey pahātite mangkin kite bi pala'us si pagistadite ellew inin. Masa si Isa ellum tu'u si dunya, bang niya' a'a ngalanggalan sara' bu ilabo'an hukuman pinapatey, me' sinduwehin siye dina'ak we' gubelno Romahin, we' subey siye ilansang diyata' olom atawa diyata' kayu atawa diyata' olom binābagan inēnan kurūs. Bang a'ahin pinapatey sa miya'an pina'in '*kinurūs*' iye. Luwal bang a'a la'at manamalan pinapatey sa miya'anin bu peddi'an manamal duk meke'iya'-iya'.

Kaw me' sinduwehin ka'am ulali' bang we'ey maggara' Tuhanin we' AlMasi mabentelin subey matey sa miya'an, peddi'an duk meke'iya'-iya'.

Jānnen hangkan si Isa matey sa miya'an la'at manamal kamateynen, pegge' dusehin la'at manamalan. **Dusehin, iye problema dunyahin.** Kēmon kite bi a'a dusehan duk duseten bi duse tudju Tuhan masutsihin duk mabentelin! **Ga'i makajari we' ga'i hukum Tuhanin duseten duk hukuman bentel.** Ga'i makajari we' ampun Tuhanin duseten hadja-hadja. Tuhanin hukum bentel duk subey te'ed leggane **kēmon** duse. Pangalegga dusehin kamatey duk ebbut narka' salama-lama. Pangalegga inin ga'i makajari kinulangan. Pangalegga inin subey **kumpeleto** bayednen. Hangkan inin Aka-aka Hāp pegge' pinapitu we' Tuhanin Mangalekkat mabentelin para si kahāpante bi supaya bayedanne kumpeleto pangalegga duseten bi. Si Isa hep Mangalekkat mabentel duk mabalakatan miya'an. Pitu iye supaya kite bi tatimbulne amban mulka' Tuhanin, pegge' kite bi hep subey tewwa' mulka' Tuhanin sabab duseten bi.

Na, kuwe'itu, me' bagayku, pakale ka'am pahāp-hāp sampay pikilanbin duk ateybin pegge' matsa ne kite bi amban dem Kitab Injil **istori sutsi sabab si Isa duk kamateyne diyata' olomin.** Pina'in dem Kitab:

(Yahiya 19) ¹⁶ **Manjari sinōngan ne we' Pilatus si Isa pī si siye duk iye talansangde diyata' olom pinapatey.** ¹⁷ *Manjari ineddo' ne we' me' sundaluhin si Isa duk bino'o we' de paluwas amban puweblo. Pinapanangkit we' de pu si Isa olom sōng pangalansangan iyehin, tudju pī si lugal inēnan “Lahat Bungkug,” bang si bissā Yahudi, “Golgota.”*

(Lukas 23) ²⁶ *Manjari bino'o ne we' de si Isa lumengngan tudju pī si lugal pangalansangan iyehin. Sasangde si lān, niya' tasampangde a'a amban lahat Kirene, ēnnen si Simon. Bakas amban lahat diyata' iye balik pī si puweblo. Ginagahan iye we' me' sundaluhin duk dina'ak pinanangkit si iye olom sōng pangalansangan si Isahin, dina'ak bino'o si dambulihan si Isa.* ²⁷ *Banes te'ed a'a patuhut pu si Isa sampay niya' me' dende magtangis duk magmatey sababne....* ³² *Niya' isab duwangan a'a seddili amban si Isa bino'o we' de pinapatey. Duwangan miya'an bakas ngalanggalan sara'.* ³³ *Pag tekkade la'i si lugal ēnande “Bungkug,” ilansang we' de si Isa diyata' olom bu pinatengge we' de olomin. Ilansang isab we' de duwangan ngalanggalan sara'in si olomde. Dambuwa' olomin patenggede si kanawanan si Isa duk dambuwa'in si bibanganne.* ³⁴ *Ngampun si Isa si Tuhan para si me' mangalansang iyehin, pa'inne, “O Amma', ampunun siye pegge' ga'i tahātide hininangde inin.”...* ³⁵ *Sasang me' a'a magtengge mala'ihin mayam-mayam, me' nakura' me' Yahudihin, pinagudji'an si Isa we' de duk binissāhan. Pa'inde, “Tatabangne me' a'a seddilihin, ambat tabangne dinen bang asal bennal iye Almasihin, tapene' Tuhan magsultanin.”* ³⁶ *Hinang dagey isab iye we' me' sundaluhin. Patapit siye pī duk*

sinōngan iye we' de ininum pama'inum iye. ³⁷ Duk pa'inde, “Bang sultan me' Yahudihin kew, tabangun dinun.”

(Yahiya 19) ¹⁹ Niya' sinulat we' Pilatus dina'ak we' ne pinapī diyata' olom si Isahin. Iye inin sinulatnen: “SI ISA, A'A NASARET, SULTAN ME' YAHUDIHING.” ²⁰ Ekka a'a makabatsa sulat inin pegge' lugal pangalansangan si Isahin tapit si Awrusalam duk sinulat inin si bissā Yahudi, si bissā me' a'a Roma, duk si bissā Girik. ²¹ Manjari hap pī me' nakura' imamin pu si Pilatus duk pa'inde si iye, “Ga'i tewwa' sinulatnu miya'an. Da'a iye sulatun 'Sultan me' Yahudihin' saguwa' sulatun, 'Pa'in a'a inin we' iye sultan me' Yahudihin.' ” ²² Nambung Pilatus, pa'inne, “Bakas tasulatkun ga'i ne kapindahan.” ²³ Pag ubus ne ilansang we' me' sundaluhin si Isa, ineddo' we' de me' semmeknen duk binahagi' we' de pina'ampat, da bahagi'-da bahagi' siye dangan. Saguwa' niya' pe dambuwa' badju' si Isa, ga' niya' la'itanne, tinennun pinadambūs. ²⁴ Pa'in me' sundaluhin si sawe'den, “Da'a garette bi badju' inin. Saguwa' magpuwa'an hadja kite bi. Sine-sine nganda'ag, tepe si iye badju' inin.” Sabab hininang me' sundalu miya'an, **tuman tasulat dem kitabin**, pina'in la'i, “Pagbahagi'ande semmekkun duk pagpuwa'ande badju'kun.”

(Lukas 23) ³⁹ Binissā-bissāhan isab si Isa we' dangan me' a'a ngalangalan sara' ilansangin, pa'inne, “Duma'in ke kew Almasihin. Na, timbulun be dinun duk sampay kami isab.” ⁴⁰ Saguwa' inamāhan iye we' sawe'nen, pa'inne, “We'ey kew missā sa iyan? We' ga'i kew talew si Tuhan? Sali'-sali' hep hukuman si kitehin bi tellungan. ⁴¹ Saguwa' kite duwangan patut kite pinapatey kuwe' inin pegge' inin tumbas me' hinanganten. Saguwa' a'a inin ga' niya' la'at tahnangne.” ⁴² Manjari pa'inne pu si Isa, “O Isa, da'a ku kayipatanun bang ne kew magsultan.” ⁴³ Pa'in si Isa si iye, “Sabennal akahante kew, ellew inin du, la'i kite magtuhut si surga'.”

(Markus 15) ³³ Na, pag lettu ne ellewin, maglindem dem tibu'ukan lahat miya'an sampay lisag tellu kohapin. ³⁴ Pag lisag tellu ne, magkilahap si Isa papales, pa'inne, “**Eloi, Eloi, lama sabachthani?**” Hātinen, “**O Tuhanku, we'ey ku pasagadannu?**” ³⁵ Pag takale inin we' me' a'a magtengge-tengge mala'ihin, sala' pakalehanden. Pa'inde, “Pakalehun bi be. Lingananne Nabi Eliyas.” ³⁶ Magtawus niya' a'a magubas pī mo'o kuwe' gapas bu ngaleglebanne magdem ininum. Ubus tinogsokan we' ne miya'an diyata' kayu-kayu bu sinōngan we' ne pamasessep pu si Isa. Pa'in a'a miya'an, “Da'a dahu'. Payamante bi bang pitu ke Nabi Eliyas maduwa'i iye amban diyata' olomin!” (Bissā me' a'ahin inin pegge' ga' tasabutde bang ine pina'in si Isahin,

duk ga'i isab tasabutde bang ine te'ed ma'umantagin. Lindem manamal dem kēmon lahatin – amban lettu ellew ngeregse' sōng kohap. Sasang me' oras kalindem miya'an **pinaduwa' we' Tuhanin pangalegga duse kēmon manusiya'in pī si Mangalekkat masutsihin**, supaya kēmon makahagad si iyehin ga'i lepas! Ga'i bisan tapikilte bi bang sa'ingge sinandalan si Isahin we' para si kahāpante bi.)

(Yahiya 19) ²⁸ *Manjari inin, kata'uhan si Isa we' kēmon pinahinang si iyehin ubus ne duk jukup ne. Manjari pa'inne, “Lekkakan ku.” Pa'inne inin supaya tuman tasulat dem kitabin.* ²⁹ *Niya' andang la'i binettad poga isihan ininum. Pag kale me' sundaluhin pina'in si Isahin, ngeddo' siye kuwe' gapas bu ilebbagan we' de dem ininum. Ubus, pinapī we' de si tuggu kayu-kayu bu pina'abut pī si behe si Isa.* ³⁰ *Pag ubus miya'an tasessep si Isa, pa'inne, “Ubus ne hinangkun!”* (Lukas 23) ⁴⁶ *Manjari ngalingan si Isa papales, pa'inne, “O Amma', sōnganku niyawakun si antanannu.”* Pag ubus inin bissāne, bekkat ne napasnen.

(Markus 15) ³⁸ **Magtawus garet semmek subuk hinang ellig dem langgal hadjehin. Garet paduwe amban diyata' ngeregse' diyawa'.** ³⁹ *Pag kite kapitan manengge mapaharap si olomin we' sa miya'an kabekkat napas si Isahin, nambat iye, pa'inne, “Sabennal a'a inin Anak Tuhanin.”*

⁴⁰ *Niya' la'i me' dende mayam-mayam amban kata-talahan. Dem grupu miya'an la'i si Mariyam dende amban Magdalahin, duk si Salome. La'i isab si Mariyam, sa'i si Joses duk si Yakub bata'in.* ⁴¹ *Me' dende miya'an manuhut-nuhut si Isahin duk siye manguntul iyehin pala'ine si lahat Jalilin. Duk ekka pe isab me' dende seddili la'i, me' bakas manuhut iye hap Awrusalamin.*

(Yahiya 19) ³¹ *Pegge' ellew Juma'at hep miya'an, hap pī me' nakura' Yahudihin ma'id pu si Pilatus we' da'akde ne pinolong pusu' me' a'a tellungan ilansang diyata' olomin duk siye mura matey duk ne talebbes pādpād ga' pe ta'abut ellew li'ihin. Ga'i siye mabaya' we' inambanan me' bangkeyin diyata' olom baytu ellew Sabtu', pegge' ellew li'i miya'an asal ellew hadje.* ³² *Hangkan pī me' sundaluhin duk pinolong we' de dehelli me' pusu' sawe' si Isa duwangan ilansang diyata' olomin.* ³³ *Saguwa' pag tapit ne siye pu si Isa, takitede we' matey ne hati' iye, hangkan ga' ne polongde pusu'nen.* ³⁴ *Saguwa' dangan me' sundaluhin, ilogsok we' ne duk budjakne seddi si Isahin. Magtawus pabu'us laha'in magsaget duk bohe'.* ³⁵ *A'a mangite ma'umantag pu si Isa inin, sinulat we' ne sabab inin supaya ka'am kahagad. A'a manulat inin*

kapangandelan duk bennal panaksi'nen. ³⁶ *Sabab me' ma'umantag pu si Isa miya'an, tuman tasulat dem kitabin. Pina'in la'i, "Ga' niya' polong bisan dambuwa' tolangne."* ³⁷ *Duk niya' isab da ayat tasulat dem kitab, pina'in, "Payamande du a'a bakas ilogsokden."*

³⁸ *Manjari, niya' dambuwa' a'a amban lahat Arimati, ēnnen si Yusup. Si Yusup inin tindeg si Isa du isab saguwa' ga' iye magpatampal pegge' tinalew iye si me' nakura' Yahudihin. Pi iye pu si Pilatus duk pākune ngeddo' bangkey si Isahin. Dina'ak ne iye we' Pilatus, hangkan pī iye duk ilebbes we' ne bangkey si Isahin amban diyata' olom.*

³⁹ *Nuhut isab Nikodemus pu si Yusup. Iye hep a'a bakas mapī pu si Isa sangemin. Magbo'o Nikodemus duwe bayu' laksi' ēnnen mira duk alos pinagsaget. Bohatannen niya' limempū' kilu.* ⁴⁰ *Ineddo' we' de bangkey si Isahin duk sinaput we' de dem kakana' pinagtuhut duk laksi'in, sa addat bangsa Yahudihin bang siye magsaput a'a matey.* ⁴¹ *La'i si antag pamapateyan si Isahin, niya' kabbun. La'i dem kabbun miya'an niya' lingab pangubulan, ba'ahu pe, ga' pe bakas kapangubulan.* ⁴² *La'i si Isa kinubul we' de pegge' tapit du si lugal pamapateyan iyehin duk pegge' sōng ne sangem Sabtu', ellew li'i me' Yahudihin.*

Na, me' bagayku, taman inin ne hadja binatsate ellew inin, saguwa' ga'i du ubus istori sabab AlMasi si kubulin! Sinna te'ed kami nganda'ak ka'am pakale si lesson balik inēnan: **“Ellum balik si Isa!”**

Niya' bakas takaleta ellew inin meke'ulali' te'ed! Bakas takitete we' diniyawa'an AlMasi, Mangantan Umulin we' me' a'ahin duk papateyde iye ilansang diyata' olom. Saguwa' subey te'ed ta'essebte we' sabab kamatey AlMasihin tuman du palanu Tuhan sabab pagtimbulin, tapikilne dehellu pe amban pinapanjari dunyahin.

Takalebi ke bang ine pina'in si Isa amban diyata' olomin pag sōng iye matey? Pa'inne, **“Ubus ne hinangkun!”** Ine jānnen hangkan pa'in si Isa **“Ubus ne hinangkun!”?** Pa'inne, **“Ubus ne hinangkun!”** pegge' kumpeleto ne hinangne pagtimbulin. Bugtu', me' āgama si dunya inin **ga'i** pa'inde, **“Ubus ne!”** Bang siye, iye pina'inden: **“Ga' niya' ka'ubusne!** Subey timbulnu dinun sabab hinangannu mahāpin! Subey kew maghinang supaya puwas dusenun! Pihun, da'a kew padeheng! Maglubag kew! Ga' niya' ka'ubusne! Bang kew mabaya' tapī hap surga' subey kew maghinang, magkurban, nuhut sara' āgamahin, ngampun-ngampun, magpuwase, pahunitanun barannun, bu sa inin, sa miya'an!” Sa miya'an sara' me' āgamahin!

Saguwa' Aka-aka Hāp amban Tuhan para si me' a'ahin, inin: **“Ubus – ne – kēmon!!!”** Kahagadun be iyan, ubus bu timbul ne kew! Binayedan utang dusenun we' AlMasihin duk di laha'ne! Laha' si Isahin makajari limpiyuhanne duk ganti'anne madusehanin bisan

madusehan manamalin! Iye jānnen hangkan makajari si Isa missā si a'a mangalanggalan sara' sōng mamatey diyata' olom magsusunan hinangannen, pa'inne, “*Sabennal akahante kew, ellew inin du, la'i kite magtuhut si surga.*” (Lukas 23:43)

Me' bagayku, hinangan meketimbul ka'u amban pangalegga dusehin ubus ne, kumpeleto ne. Kaduhulan ne Tuhanin si kurban si Isahin. Ga'i ne kite bi nesessita magkurban bili-bili kuwe' masa ka'ellum kapapu'ante bi dehellu amban AlMasihin. Isa AlMasi kurban amban Tuhan mangga' niya' salla'-salla'nen duk kurban katambusannen! Ga' niya' subey hinangte seddili – luwal kahagad si saksi' Tuhan dem Kitabin sabab AlMasihin duk we' iye kurban panambusanin. “*Ubus ne kēmon!*” Tinumanan we' si Isa me' pina'al we' me' nabihin sabab sinandalan duk kamatey Mangalekkat mabentelin! Pitu' hatas tahun dehellu amban papitu si Isa si dunyahin, sinulat we' Nabi Shi'ya, pa'inne,

“Kinubul iye [AlMasihin] si pagkubulan a'a mala'atin duk me' a'a madayahanin, bisan ga' niya' bakas hinangne la'at atawa magdusta'... Saguwa' ilogsok iye sabab duseten bi, ilubakan iye sabab hinangante bi mala'atin; iye matewwa' leggahin sabab duseten bi bu timbul kite bi; duk sabab me' bakatnen kewuli'an kite bi. Kēmon kite bi kuwe' me' bili-bili lepas, dangan-dangan kite bi nuhut di kabaya'anten bi. Pinaduwa' we' Tuhanin duseten bi kēmon diyata'ne!”
(Shi'ya 53:9,5,6)

Ka'am mapakale ellew inin, **kahagadbi ke te'ed me' nabihin?** Kahagad ke ka'am we' si Isa iye mangubus hinangan pagtimbul bakas sinulat sabab iye we' me' nabihin? Tasabutbi ke kuwe'itu jānnen hangkan matey Mangalekkat mabentelin diyata' olom? **Ka'u duk aku jānnen!** Sabab **duseten bi** hangkan iye matey kuwe' kurban bili-bili ga' niya' salla'-salla'nen. Iye matewwa'in bang ilegga kite bi si narka' salama-lama. Saguwa' pegge' malasa Tuhanin si kite bi, pinapitu we' ne si Isa inēnanne Anakne kinalasahannen supaya iye manandalan pangalegga kitehin bi ganti'te bi. Iye pina'in dem Kitabin pag pa'inne:

“Hunit a'ahin maglilla' matey ngaganti'an a'a bentel. Inday, kaw isab niya' makatawakkal matey ngaganti'an a'a hāp manamal. Saguwa' pinakitehan we' Tuhanin bang sa'ingge hadje lasane si kitehin bi, sabab dina'ak we' ne pitu Isa AlMasi matey sababte bi sābute bi pe magdusehin!” (Roma 5:7,8) *“AlMasi ga' te'ed niya' duse-dusene. Saguwa' para si kahāpante bi pinatanggunng si iye we' Tuhanin duseten bi, supaya bang ne kite bi magdambuwa' duk AlMasi, kinimatan kite bi bentel we' Tuhanin, kuwe' Tuhanin du bentel.”*
(2 Korinto 5:21)

Pudjite Tuhanin, Mama'ase'in duk Mamalrasahin.... **“Ubus ne kēmon!”** Tumanan Tuhanin umbaga'an kurban Ibrahimin! Pegge' la'i du si lugal pagkurbanan Nabi Ibrahim bili-bili ga' niya' dusenen ganti' anaknen, la'i du isab si Isa, Mangalekkat mangga' niya' dusenen, pinapatey ganti'te bi – **“supaya kēmon masandel si iyehin ga'i pasape' amban Tuhan saguwa' ellum siye salama-lama la'i si pana'anan Tuhanin!”** (Yahiya 3:16)

Hāp isab pakale ka'am ellew inin.

Karaway iledjiki'an ka'am sasangbi mikil-mikil sabab me' bissā lalem duk balakatan tina'at we' si Isa amban diyata' olomin pag sōng matey iye. Pa'inne,

“Ubus ne hinangkun!” (Yahiya 19:30)

Wassalam